

NEOS Damme bezoekt het MAS

Donderdag 16 oktober 2025

Aanvullende info

Het MAS, of Museum aan de Stroom, is een museum in Antwerpen

Het museum is gelegen in de oude haven op het Eilandje. Het heeft een grondoppervlakte van 1.350 m² en een totale oppervlakte van 14.500 m² en is 60 meter hoog. Het dakterras met panoramazicht en de wandelboulevard die naar boven leidt zijn tot 's avonds laat gratis toegankelijk.

In 2025 besloot de stad Antwerpen tot grootschalige veiligheidswerken, omdat de afgelopen jaren verschillende tegels van de gevel loskwamen.

Ontstaan van het MAS

In 1998 besliste het schepencollege van Antwerpen dat er op de Hanzestedenplaats een nieuw museum voor stad, haven en scheepvaart zou komen. Voor de collecties van het Volkskundemuseum, het Nationaal Scheepvaartmuseum, waarvan het binnengedeelte tot 28 december 2008 gevestigd was in Het Steen, en deels van het Vleeshuis.

In 1999 werd een internationale architectuurwedstrijd uitgeschreven. Het Stapelhuis van Neutelings Riedijk Architecten was in 2000 het winnende concept. In september 2006 werd de eerste steen gelegd.

In februari 2007 werd gestart met de ruwbouw. Op 2 oktober 2008 werd het hoogste punt van de bouw bereikt. In mei 2010, drie jaar en acht maanden na de officiële eerstesteenlegging, volgt de oplevering van het gebouw. Het museumplein, naar een concept van Luc Tuymans en ontwerp van Jan Van Haute, werd geopend. Vanaf dan kon de inrichting van het museum en de verhuizing van de circa 460.000 collectiestukken beginnen. In een gestructureerde verhuisoperatie werden alle stuks zorgvuldig verpakt en

geregistreerd. Een jaar later, op 14 mei 2011, opende het "MAS" zijn deuren. De totale investering in het project liep op tot 56 miljoen euro.

Het Hanzehuis

Op de plaats waar nu het MAS staat, stond vroeger het monumentale Hanze- of Oostershuis, dat dubbel zo groot was als het MAS. Dit werd in 1564 opgetrokken en werd een belangrijk symbool voor de economische welvaart van het 16e-eeuwse Antwerpen. In slechts vier jaar werd het Oostershuis of Hanzehuis gebouwd door Cornelis Floris de Vriendt, die enkele jaren ervoor ook het stadhuis van Antwerpen had ontworpen.

Het Hanzehuis kreeg dezelfde stijl als het Antwerpse stadhuis. Het werd een indrukwekkend bouwwerk van vijf verdiepingen hoog en 80 bij 62 meter. De Duitse handelaars van de Hanze gebruikten de gigantische kelder en de begane grond als opslagplaats, de verdiepingen richtten ze in als kantoren en woonruimtes. Door de Beeldenstorm in 1566 en de daaropvolgende twisten was het Hanzehuis echter geen lang leven beschoren. Zeker na de Val van Antwerpen in 1585 verlieten veel Duitse handelaars Antwerpen. Het Hanzehuis verloor zijn functie als handelspand en deed dienst als legerkazerne, militair ziekenhuis en zelfs als protestantse kerk.

Vanaf 1794 nam Napoleon het in om er zijn soldaten onder te brengen. Hij legde ook de dokken er rond aan (Willemdok en Bonapartedok). In 1880 werd de stad eigenaar van het Oostershuis of Hanzehuis en bouwde ze het complex grondig om tot een gigantisch graanmagazijn.

Dit hield niet lang stand: in 1893 viel het ten prooi aan een felle brand, die zo verwoestend was dat het gebouw gesloopt moest worden. In de plaats kwam een groot graanmagazijn. Dit magazijn van Tyteca werd gesloopt om plaats te maken voor Museum aan de Stroom.

Het MAS wil een internationaal en grensverleggend museum zijn over wereldwijde verbondenheid tussen mensen en collecties vanuit uiteenlopende denk- en leefwerelden. Met een stroom aan verhalen, bekeken vanuit meerdere perspectieven, iedereen betrekken die nieuwsgierig is naar het heden, verleden en de toekomst van Antwerpen en de wereld.

Het MAS werkt samen met publiek en partners, nationaal en internationaal. De diverse collectie reikt van geschiedenis, kunst en cultuur van de havenstad Antwerpen, via internationale handel en scheepvaart tot kunst en cultuur in

Europa, Afrika, Amerika, Azië en Oceanië. Het iconische gebouw van het MAS is dé plek waar stad en wereld elkaar ontmoeten. Met ruimte voor dialoog en experiment.

Het MAS in cijfers

10 verdiepingen hoog
5.700 m² tentoonstellingsoppervlakte
650.000 bezoekers op jaarbasis
60 vrijwilligers
600.000 wisselende collectiestukken

Wat maakt het museum zo uniek?

In het MAS maak je kennis met Antwerpen in de wereld en met de wereld in Antwerpen. Met al je zintuigen ontdek je het rijke verleden van de stad, de stroom, de haven en de wereld. Je geniet er van het adembenemende uitzicht op de stad en je wordt verrast door de vele grote en kleine details van een architecturale parel.

Het MAS is een reusachtig hedendaags pakhuis. De unieke architectuur is gebaseerd op 19de eeuwse pakhuizen die typisch zijn voor de stad en de wijk van het MAS. Door de museumzalen op elkaar te stapelen en telkens een kwartslag te draaien, ontstaat een indrukwekkende spiraaltoren. Deze wandelboulevard leidt je omhoog langs alle museumzalen. Helemaal aan de top wacht je een adembenemend panorama over Antwerpen. De 7 museumzalen leiden je zo stap voor stap naar de top.

Het unieke gebouw is een ontwerp van de wereldberoemde Neutelings Riedijk Architecten. De jury koos hun stapelhuis of pakhuis dat als geen ander de historische functie en sfeer van de locatie uitbeeldt. Ook voor hun ingenieuze verticale stadswandeling met een ongeziene kijk op alle hoeken van de stad en de haven biedt.

Een wandelboulevard met uitzicht

De wandelboulevard loopt als een glazen spiraal langs 7 museumzalen. Roltrappen leiden je 9 verdiepingen hoger. Onderweg ontdek je de rijke geschiedenis van Antwerpen in de wereld en de wereld in Antwerpen, de boulevard biedt een prachtig uitzicht op de stad. Telkens hoger, telkens anders.

Medaillons en Handjes

De buitengevel van het MAS is bekleed met dieprode Indische zandsteen uit Agra (Noord-India). Er werden 3.185 Handjes op aangebracht die natuurlijk verwijzen naar de Antwerpse Handjes en het MAS als het ware rechthouden. Binnenin wordt de rode oppervlakte van de wandelboulevard doorbroken door hetzelfde aantal medaillons. Schrijver Tom Lanoye en grafisch ontwerper Tom Hautekiet brengen zo een ode aan stad, haven, stroom en wereld.

Voor het ontwerp baseerde Tom Hautekiet zich op de plannen van een ideale stad uit de Renaissance, Palmanova. Lanoye schreef rondom het beeld van de ideale stad een tekst van maximaal zestig tekens. Het resultaat is een gedicht dat refereert aan water, stad, mensen en erfgoed en dat rondom rond gelezen kan worden. Elk woord kan zowel het begin als het einde van het gedicht zijn.

**WAAR WATER WAAKT EN
WAT ER WAARD WAS LATER
WERD BEWAARD ALS
(WAAR WATER WAAKT EN...)**

De collectie van het MAS is een verzameling van meer dan 600.000 objecten over kunst, culturele tradities en geschiedenis van de stad en de haven van Antwerpen. Maar ook over de overzeese scheepvaart en handel, en over kunst, culturele tradities en geschiedenis van Europa, Azië, Afrika, Amerika en Oceanië. De collectie vertelt verhalen over Antwerpen, de haven en de wereld. Over de wereld verbonden met Antwerpen en over de wereld in Antwerpen.

De MAS-collectie is te vinden in het museum en zijn depots, maar is ook volledig online te doorzoeken via [MAS COLLECTIE ONLINE](#).

Expo Stad in oorlog

Antwerpen, 1940 - 1945

Door het militaire geweld en door de massale vervolging van Joden en andersdenkenden tijdens de Tweede Wereldoorlog, brak de stad. Pakkende persoonlijke verhalen en objecten maken deze periode heel tastbaar.

De vaste expo 'Stad in oorlog. Antwerpen, 1940-1945' toont de impact van de Tweede Wereldoorlog op Antwerpen en haar inwoners. De stad werd bijzonder zwaar getroffen: door de naziterreur, de Jodenvervolging en het militaire geweld vielen iets meer dan 23.000 doden. Pakkende persoonlijke verhalen maken dit belangrijk deel van de geschiedenis tastbaar.

Op 10 mei 1940 valt nazi-Duitsland België binnen. Een paar dagen later hangt de nazi-vlag aan de Antwerpse kathedraal. De dictatuur verdeelt de stadsbewoners en leidt tot de massale vervolging van Joden en mensen die zich verzetten. Met de haven als strategisch militair doelwit is er ook voortdurend een militaire dreiging. Het bommengeweld maakt veel slachtoffers. De stad breekt onder oorlog en vervolging.

Hoe kan dit gebeuren? Wat betekent het om te leven in een bezette stad? Wat gebeurt er als basiswaarden zoals vrijheid en gelijkheid wegvallen? Wie wordt daar vooral het slachtoffer van en wie helemaal niet? Welke rol speelt de lokale overheid en de politie? Welke keuzes maken stadsbewoners zelf: vluchten of blijven, meewerken met de bezetter, afwachten en gehoorzamen of zich verzetten? En wat zou jij doen?

De tentoonstelling brengt de samenleving van toen tot leven met symbolische plaatsen zoals een cinema, een school, een huis, de kathedraal en het stadhuis. Daar maken persoonlijke verhalen en voorwerpen van Antwerpenaren de oorlog en de dictatuur tastbaar. Het zijn verhalen van verdeeldheid, machteloosheid, verraad, geweld, maar ook van moed, verzet en hulp. Het zijn verhalen om nooit te vergeten.

Sporen tot vandaag

Op 2 september 1945 eindigde Wereldoorlog II, maar het conflict laat zelfs nu nog sporen na, ook bij de kinderen en kleinkinderen van de mensen die toen in Antwerpen leefden. In 2020-2021 organiseerde het MAS een oproep om persoonlijk erfgoed over Antwerpen tijdens de Tweede Wereldoorlog te delen. Meer dan 300 mensen kwamen over hun familie, burens of kennissen vertellen. Sommigen schonken objecten of gaven ze in bruikleen. Een deel van deze getuigenissen zijn de basis voor de bijzondere persoonlijke verhalen in de expo.

Expo

Antwerpen à la carte

Deze expo serveert de geschiedenis van de stad langs het verrassende, grillige en vaak onzichtbare spoor van de voedselketen. Een vitale expo die al je zintuigen prikkelt. Ontdek hoe steden door de eeuwen heen de steeds groeiende groep inwoners voeden.

Vandaag woont wereldwijd meer dan de helft van de bevolking in steden. Zo telt Antwerpen meer dan 500 000 inwoners. Dat zijn een half miljoen monden

die dagelijks gevoed moeten worden. Hoe slagen we daar vandaag in, wat zullen we in de toekomst doen en is dat zo anders dan enkele eeuwen geleden?

Wie eet wat?

De expo 'Antwerpen à la carte' legt de intieme band tussen de stad en voedsel bloot, van de zestiende eeuw tot in de verre toekomst. Hoe komen steden aan hun eten? Waar ter wereld komen de gewassen vandaan en hoe bereiken ze de stad? Wat eten mensen en waar kopen ze het? Gelijkt de hedendaagse keuken van vandaag nog op een keuken uit pakweg de zeventiende eeuw? En waar blijven we met al het afval?

Voedsel vormt de stad

Volg het spoor van voedsel in de stad en ontdek hoe ons eten ook de kaart van Antwerpen bepaalt. Flaneer langs markten en supermarkten, kijk binnen in herbergen, cafés en restaurants, laat je verrassen door geur- en kunstinstallaties. Lik je vingers af bij zestiende-eeuwse recepten in een eigentijds jasje. Gluur binnen in oude keukens vol zeldzaam keukengerei. En ontdek aan de hand van meesterwerken van Antwerpens grootste schilders en hedendaagse fotografie hoe voedsel al eeuwen het straatbeeld bepaalt. Een vitale expo die al je zintuigen prikkelt.

Een wereld vol soepen, de Seefhoek

De Antwerpse wijk Seefhoek heeft een bijzondere soepgeschiedenis. Soep van Boom en andere soepwinkels verkochten er in de twintigste eeuw soep gemaakt met bouillon van vleesresten uit de eigen slagerij.

Ook vandaag speelt soep voor de bewoners, sociale organisaties en restaurants in deze diverse wijk een belangrijke rol. Daarom vroeg ErfgoedLab Antwerpen aan kunstenaar Fabienne Snellinx om soepverhalen op te tekenen in de Seefhoek. Haar installatie is te zien op het einde van de expo. Pittige Harirasoep, Nigeriaanse Egusi, Vlaamse aspergesoep, soep uit de samentuinen ... Elke kom soep vertelt een uniek verhaal.

Deze presentatie maakt deel uit van het project 'Het geheugen van Stuivenberg' van ErfgoedLab.

Expo

Vracht

Over de haven, mensen en goederen

Reis door de geschiedenis van de havenstad, zeevaart en leer over de band tussen de stad en wereldhandel. Waar liggen de vroegste wortels van de havenstad Antwerpen? Welke vrachten gaan sinds eeuwen de stad in en uit, en wat vervoeren de containerschepen die vandaag de dokken aandoen?

Wie vertrok er in Antwerpen, en met wie kwamen deze reizigers op hun overzeese tochten in contact? Hoe verliepen die ontmoetingen echt? Was het gelijke handel of uitbuiting? Zeevaart bracht rijkdom in Antwerpen, maar welke sporen liet dat elders na?

Antwerpen is ook vandaag één van de grootste Europese havens. Zijn de haven en de handel klaar voor de toekomst?

‘Vracht’ is het verhaal van een haven in de lange geschiedenis van globalisering. Van de Vikingen tot vandaag. Een verhaal over glansrijke periodes en aparte ontmoetingen, maar ook over de schaduwkanten van economische groei

EXPO

Iemand thuis?

Op zoek gaan naar de rioolkrocodil, luisteren naar pratend servies, gezelschapspelletjes spelen of op de muren tekenen... In de speelse familie-expo 'Iemand thuis?' ga je samen op ontdekking in de MAS-collectie. Met het hele gezin denk je na over wat een 'thuis' betekent. En één ding valt al te verklappen: dat is voor iedereen anders.

Wat is thuis? Is het een dak en vier muren, of is het meer dan dat? Is het een plek, een gevoel of enkel een herinnering? En wat als je je nergens thuis voelt? Bezoek de fantasierijke en speelse familietentoonstelling ‘Iemand thuis?’ en sta hier samen bij stil. Ervaar hoe stukken uit de MAS-collectie de thema's tot leven brengen en luister naar de thuisverhalen van verschillende Antwerpenaren, jong en oud. Want één antwoord valt er al te verklappen: ‘thuis’, dat betekent voor iedereen iets anders.

De rioolkrocodil, de ongewenste spin, de filosoferende professor of het pratende servies... Het zijn maar een paar van de personages die je tegenkomt doorheen de expo en die je trakteren op leuke verhalen. Het fantasierijke decor

leidt je langs de verrassende museumstukken van het MAS. Die laten je nadenken over hoe we onze thuis willen beschermen, wat we wel en niet graag tonen aan de buitenwereld en welke thuisrituelen we belangrijk vinden...

Heel wat Antwerpse families en theatergezelschap 'Studio ORKA' bouwden samen met het MAS aan deze gloednieuwe familie-expo, helemaal op maat van kinderen. De verhalen die werden gesprokkeld bij tientallen Antwerpenaren, jong en oud, laten zien hoe 'thuis' voor iedereen anders is en wat maakt dat ze zich thuis voelen, of dat nu in één huis is of twee, op een woonboot, in een kraakpand of op internaat.

Bij de doe-stations ga je samen met de kinderen aan de slag: je kan er je eigen huisbeschermer maken, filosoferen, gezelschapspelletjes spelen, naar slaapliedjes luisteren, of zelfs op een muur tekenen. Want dat mag voor één keer allemaal wél in een museum.

Tip

Bezoek de expo met een speurboekje en kom alles te weten over de zeven bijzondere gasten die Rachel bij haar thuis uitnodigde. We bieden het speurboekje aan in het Nederlands, Frans en Engels. Je vindt het in de expo.

Expo

Kunst uit precolumbiaans Amerika

In de hoogste museumzaal van het MAS ontdek je de verzameling Paul & Dora Janssen-Arts. Deze wereldberoemde collectie vertelt over de buitengewone band tussen de mens en de wereld van goden, voorouders en geesten in het Amerika van vóór de verovering door Europa.

Verzameling Paul & Dora Janssen-Arts

Meer dan 400 precolumbiaanse voorwerpen in goud, jade, steen, textiel en schelp. De collectie is in binnen- en buitenland bekend voor haar topstukken. De voorwerpen zijn afkomstig uit meer dan 50 culturen, van Alaska tot Chili, en getuigen van het vakmanschap en de zin voor esthetiek van hun makers in het Amerika van voor 1500. Bij de bewoners van het Amerikaanse continent waren er ontzettend veel verschillen, maar hun visie op de wereld om hen heen vertoont ook opvallend veel gelijkenissen. Zo zien we hoe mensenoffers als essentieel gezien werden om de continuïteit tussen leven en dood te waarborgen en hoe op het hele continent vruchtbaarheidsrituelen diverse vormen aannamen maar altijd de kern vormden van de pre-Spaanse leefwereld.

Precieuze grafgiften, vaak in goud, weerspiegelen het belang dat alle bewoners van het continent, van Alaska tot Chili, hechtten aan het leven na de dood.

In 2008 besloot de Vlaamse Overheid om de verzameling Paul & Dora Janssen-Arts in permanente bruikleen aan de Stad Antwerpen te geven.

Gratis expo's

Wandelboulevard

Het Salon

In het superdiverse Antwerpen vind je kapsels en haartradities in alle kleuren en vormen. De kapsalons waar het allemaal gebeurt zijn al even divers. De nieuwe foto-expo 'Het Salon' toont de rijkdom aan kapsalons en coupes.

Kijkdepot

Blik op de collectie

De MAS-collectie telt ongeveer 600.000 stuks. Een kleine selectie daarvan stellen we tentoon in het museum. Alle overige objecten worden bijgehouden in verschillende depots. Het Kijkdepot op de 2e verdieping gunt je een blik achter de schermen. Je vindt er ook telkens wisselende mini-expo's.

Het MAS telt 5 museumzalen met een semi-permanente tentoonstelling:

Gelijkvloers: onthaal, lockers, toiletten

1e verdieping: toiletten

2e verdieping: kijkdepot

3e verdieping: tijdelijke expo

4e verdieping: Stad in oorlog

5e verdieping: Antwerpen à la carte

6e verdieping: Vracht

7e verdieping: Iemand thuis? En stiltekamer

8e verdieping: Kunst uit precolumbiaans Amerika

9e verdieping: resto en feestzalen

Dakpanorama

Met het ticket 'MAS' kan je de 5 museumzalen bezoeken, en krijg je toegang tot het Kijkdepot op de 2e verdieping, de wandelboulevard en het panorama op het dak. De tijdelijke tentoonstelling kan je met dit ticket niet bezoeken.

Samenstelling: W.V. , bron: Internet en Wikipedia